

14 sa habita à domino, & principe, aliqd annuatim Prin-
cipi præstaretur. Nam adhuc præsumetur libera, &
non feudal. Ita Bald. in l. 1. q. 31. ff. de rerum diuis. & in
l. liberti libertaque, col. vlt. C. de bonis libert. Alex. in
conf. 136. col. 4. lib. 1. quem secutus est Affl. in decif.
129. num. 3. in fin. qui testatur sic fuisse decisum. & Grā-
mat. in decif. 77. num. 8.

Extenditur septimō, vt locum habeat hæc præsum-
15 ptio, etiam quando aliquia extant verba significativa
feudi, & aliqua significativa allodij. Nam adhuc allodij
præsumitur. Ita latè respondi in d. conf. 191. num. 27.

Extenditur octauo, vt procedat etiam si in concessio-
16 ne aliqua bona exprimitur, ut feudal. Nā alia t non
expresa, feudalia non præsumuntur, sed allodialia. Ita
Alex. in conf. 29. col. vlt. vers. dum autem, lib. 5. & Brun.
in conf. 126. col. 4. verl. & meritò.

Extenditur nono, ut locum habeat etiam quando res
17 ipsa recognoscetur t à principe. Nam adhuc non præ-
sumeretur feudalis. Ita Alc. in respons. 120. num. 4. & in
resp. 178. ou. 5. verl. & solent nobiles. Ea est motus ratio-
ne, quod sic recognoscentes, id ad abundantem cau-
telam faciunt, ut viliore titulo cum opus erit, se tueri
possint. Quod probatur secundum Alciatum in cap. post
electionem, de concess. præben. & ibi Abb. nu. 4. cum di-
xit, aliquem posse obtinere rē varijs titulis, & eis le tue-
ri. Cæterum dubia apud me est Alciati traditio. Nam
18 aut recognoscens simpliciter, & recognoscit se rem illam
habuisse ab ipso Principe, & tunc est certum, t non præ-
sumi feudal, cum perinde est, ac si dixisset, sibi à Prin-
cipe donata, ut dixi supra: aut dixit se recognoscere in
feudum, & tunc feudal præsumitur, ut dixi in confilio
190. Quo tamen ad tertium, certum est, hanc recogni-
tionem non efficere rem esse feudalem, ut respödit post
alios Alciat. in d. respons. 178. num. 2. & secutus est Ma-
scard. in conclus. 79. num. 12.

Extenditur decimō, ut locum habeat, etiam si posses-
19 sor præstit, & præstare debet, ac solet t iuramentum fi-
delitatis. Nam adhuc res præsumuntur libera, non autem
feudalis, cum fidelitatis iuramentum non arguat rem
feudalem esse, sicuti tradunt Casl. & alii, quos conges-
fi in conf. 191. num. 31. lib. 2. reiecta contraria opinio-
ne Abb. Aretin. & aliorum, quos retuli in d. confil. 191.
num. 30.

Extenditur undecimō, ut procedat etiam, quando
quis cum ipso fidelitatis iuramento promisit homagiu.
20 t Nam adhuc bona ab hoc possessa non præsumuntur
feudalia, sed libera. Cum & homagium præstari soleat
à subditis, qui nihil habet à domino, cuius iuridictioni
subsunt, ut tradit Jacobin. a S. Georg. in tract. de homag.
nu. 22. qui post Bal. dixit, homagium esse speciem quā-
dam seruitutis. & t accedit Specu. in tit. de feud. §. quo-
niam, num. 12. dum scripsit, homagium præstari, vel ra-
tione habitationis, vel in recompensationem illate iniur-
22 iæ, atque ita homagium non arguit concludenter feu-
dum. Nec aliter sensit Aluarot. in procem. feud. q. 7. ver-
sico. insuper sciendum, eti Dec. in confil. 413. num. 3. &
Bero. in conf. 66. col. 2. lib. 1. opinati sunt, Aluarot. affir-
misse homagium arguere rem esse feudalem.

Extenditur duodecimō, ut locum habeat eti si quis
23 confessus est, se esse vasallum, & tanquam vasallus t iu-
rauit fidelitatē domino. Nam adhuc bona ab eo posses-
sa non præsumuntur feudal. Cum nomen vasalli sit æ-
24 quiocum, t ex quo conuenit, & subditis, qui eti nihil à
domino, cui subsunt, consecuti sunt, appellantur tamen
vasalli. Ita sensit Aluarot. in d. proem. feidorum, q. 7. &
apertius Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. post Francisc. Balb.
quem recenset. & licet Specul. in tit. de feudis. §. quoniā,
nu. 5. dixit, vasalli nomen idem significare, quod nomen
feudatarij, non tamen hinc sit, ut arguatur bona esse
25 feudal. cum feudatarius t dicatur & ille, qui fidelita-

tis iuramentum præstat, t si feudum non obtinet, ut seu
sit Aluarot. in d. quæst. 7. & quod cōfessus trem esse feu-
dale, non efficiat eam esse feudalem, latè respondi in
conf. 191. num. 52. lib. 2.

Extenditur decimotertiō, ut locum habeat etiam
27 quando quis per triginta annos, t servitū aliquod per-
sonale præstit Princeps, & domino, à quo tamen rem
aliquam consecutum fuisse non constat. Hoc etiam ca-
su bona ab hoc possessa non præsumuntur feudal, sed
præsumit præstum homagium, atque ita hunc effe-
ctum esse vasallum, seu hominem obligatum ipsi Prince-
psi, & domino. Ita Bart. in l. folet. §. vlt. nu. 9. ff. de offic.
procons. & leg. Balb. in tract. de præsumpt. in 3. part. princ.
q. 10. prime part. num. 34. & in 2. part. 5. part. princ. q.
6. nu. 1. in fin. & Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. in princ. Et
28 idem est, quando re ipsa constat, t subditum nihil à Prin-
cipe, dominoque suo habuisse, sed ei se sua spōte adstrin-
xit præstare seruitum aliquid personale. Nam adhuc
bona ab hoc subditio possessa non præsumuntur feuda-
lia, sed libera, & allodialia. Cum ea à Princeps, & domi-
no non acceperit, sed solam præsumitur, quod se ipsum
obligauerit tanquam homo subditus, ut tradit Iacob.
in tract. de homag. num. 3. dum scripsit subditos teneri
iuvare dominum contra eius inimicos.

Secunda præsumptio, & conjectura, quod res conce-
29 sa sit libera, & allodialis, est illa, quæ sumitur ex verbis
concessionis.

Exemplum primum afferatur, quando princeps dixi-
30 set donamus, t largimur. Hæc sane verba significant
concessionem, fuisse liberam donationem, non autem
feudalem. Ita in specie respondit Oldr. in conf. 159. quem
secutus sum in conf. 1. num. 11. & in conf. 2. num. 253. lib. 1.
& in conf. 191. num. 9. lib. 2. quibus in locis quamplures
ciudem sententia commemorata.

Eft, & secundum exemplum, quando Princeps dixi-
31 set t conferimus. Sicuti respondi in d. conf. 191. num. 6.
& 7. vbi multis comprobauit.

Potest etiam afferri tertium exemplum, quando prin-
32 ceps vñs effet his verbis: Commitimus tibi totaliter
vices nostras. Nam, & tunc res non dicitur concessa in
feudum, sed vt libera, & allodialis. Ita respondi in dicto
conf. 191. nu. 12. post Iacob. & Alciat. quos ibi commemo-
ravai. Idem responderunt Ruin. in conf. 18. nu. 6. libro
1. & Rolan. in conf. 85. num. 30. lib. 4.

Quartum est exemplum, quando t limitatē conce-
33 sum fuit pradiū in feudum vñque ad talem locum. Nam
tunc residuum allodiale, & liberum præsumitur. Ita
Brun. in conf. 127. col. 9. verl. quod si septimam. & acce-
dit Crau. in conf. 293. num. 5.

Quintum exemplum est, quando concessio facta fuit
34 libere, t vel de omni eo, quod habet, vel alijs similib. ver-
bis significantibus translationem cuiuscumque iuris. Ita
post multos respondit Rol. in d. conf. 85. num. 30. lib. 4.
cum multis sequentib.

Tertia præsumptio, & conjectura, quod res concessa

35 sit libera, & allodialis t est, quæ colligitur ex signis.
Quorum primum est, quando in tota illa scriptura
concessio, nullum adest verbum, quod res illa sit feu-
dal, seu in feudum concessa, Ita respondi auctoritate
multorum in d. conf. 191. num. 17. & accedit Roland. in
conf. 85. num. 19. lib. 4.

Secundum est signum, quando in ipsa concessione
36 nulla facta est reseruatio seruitij, vel homagij, vel fide-
litatis, sicuti respondi in conf. 1. num. 30. lib. 1. & in conf.
191. num. 18. lib. 2. vbi eiusdem sententia recensui Cald.
Alexand. & Dec. & idem respondit Roland. in d. confil.
85. num. 23.

Tertium est signum, quando nulla solemnitas t investi-
tura fuit concessa. Nam, & tunc res præsumitur libera,
non autem feudal. Ita consului in d. confil. 191. num. 17.

vbi fetuli alios, qui idem affirmarunt.
38 Quartum est signum, quod hoc concessio ipsa fuit ob-
seruata pro libera, & allodiali. Hæc enim obseruantia si-
gnificat rem esse liberam, non autem feudalem, quem-
admodum respondi in conf. 2. num. 264. & in conf. 32. n.
46. & nu. 64. lib. 1. & in dict. conf. 161. num. 19. lib. 2. vbi
eiudem opinionis fuisse Alciatum scripsit.

Nunc differamus de præsumptionibus, & conjectu-
39 ris, quæ significant rem esse feudalem. t Præsumptiones
enim, & conjecturas ad demonstrandum rem esse feuda-
lem, sufficere scripserunt Alex. in conf. 129. in princ. lib.
1. Affl. in c. 1. num. 68. ex quibus caus. feud. amitt. Nat. in
conf. 460. num. 4. lib. 2. & Rolan. in conf. 32. num. 37. &
num. 5. lib. 2. & scripsit in conf. 195. num. 2. lib. 4. Abbas
conf. 82. num. 5. lib. 1.

40 Prima est præsumptio, & conjectura, qua sumitur t
verbis, vt si Princeps dixit, quod concedebat rem illam
in feudum. Ita Oldr. in conf. 159. num. 5. & Affl. in c.
1. num. 71. ex quibus caus. feud. amitt. qui idem esse scri-
psit quando est dicitum. Do tibi pro te, & liberis tuis, ex
tuo corpore descendenteribus. Idem quando dixit, inuesti-
cio te. Hoc enim verbum significant concessionem in
feudum. Ita Affl. in d. c. 1. num. 71.

Verum hac de re dubitavi in conf. 191. num. 2. lib. 2.
Idem quando dixit: Teneas t nostra curia immediate.
Affl. vbi supra similia verba refert.

Secunda est præsumptio, & conjectura, qua sumitur
41 ab eo t signo, quando facti sunt plures actus nature feu-
di conuenientes, sicuti petitio inuestitura. Nam tunc
præsumitur feudum. Ita Præpos. in prelud. feud. versic.
15. & Alc. in tract. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 5. nu. 3.
42 Quam sane conjecturam intelligo, quando actusisti t
concessi fuerunt ex certa scientia, non autem probabilis
erore. Sicuti scripserunt à me congeniti in d. confil. 191. n.
72. & conferunt quæ mox subijcam.

Tertia præsumptio, & conjectura, quod res sit feuda-
43 lis est, t quæ sumitur à confessione extra iudiciale ipsius
possidentis rem, qui confessus est eam esse feudale. Ita
respondi in d. confil. 191. n. 57. post Goz. Soc. iun. & Rol.
Et illo in loco dixi, hoc multo magis procedere, quando
confessio fuit geminata. Et huc facit, quod late scripsi
in eodem confil. 191. nu. 50. 52. & num. 72. quod recogno-
44 scens t rem propriam in feudum, facit illam esse feuda-
lem, modò recognitio sit ex certa scientia. Surdus in
confil. 15. num. 14. & num. 38. lib. 2.

Quarta præsumptio, & conjectura est, quæ sumitur
45 ab assertione t antiqua Principis, qui asseruit, rem illam
esse feudalem. Ita Alex. in conf. 15. num. 9. lib. 5. Ias. in l.
si prius. n. 42. versi. secundo limita ff. de oper. noui nunc.
& in conf. 235. col. 2. lib. 1. Goz. in conf. 50. col. vlt. Affl.
in c. 1. num. 75. ex quibus caus. feud. amitt. Alc. in d. præ-
sumpt. nu. 3. Nat. conf. 460. num. 7. & Ant. Gabr. in lib.
3. conclus. in tit. de feud. conclus. 3. num. 3. Crau. in con-
fil. 276. col. 1. vers. secundo probari. & Mascar. in d. con-
clus. 209. num. 9. qui declarat procedere, quando Princeps
in verbis illis narratiis fundat intentionem suam.

Quinta conjectura, & præsumptio est, quæ sumitur t
præstatione iuramenti fidelitatis à possessoribus illius
46 rei. Nam iuramentum t fidelitatis arguit rem esse feu-
dale. Ita responderunt Abb. in conf. 82. col. 3. versi. in
super. lib. 1. Aret. in conf. 14. col. 1. Ruin. in conf. 34. nu.
7. & in conf. 42. in princ. lib. 1. Goz. in conf. 9. in princ. &
in conf. 65. num. 10. Paris. in conf. 21. num. 22. & in conf.
23. num. 24. lib. 1. Berous in conf. 115. num. 8. lib. 1. idem
scripserunt Ias. in prelud. feud. nu. 28. Curt. iun. in tract.
feud. part. 1. q. 6. principalis.

Caterum a predicta opinione dissentienti Oldrad. in
confil. 15. nu. 1. Castr. in confil. 164. in præsenti causa, quæ
vocatur, col. vlt. vers. nec obstat quod appellat. lib. 2. So-
cin. sen. in confil. 27. nu. 2. vers. præterea aduertendum,
54 p. t decem annorum.

Sic etiam respondit Dec. in confil. 146. num. 13. quod

res præsumitur feudal, quando possidetur vt feudalis.

Sic etiam And. Gail. lib. 2. pract. Obseruat. cap. 69. num.

Ruin. in confil. 36. nu. 8. & in confil. 42. num. 7. vers. nec ob-
stat præstatio, lib. 1. Curt. iun. in tract. feud. in 1. par. q. 7.
num. 1. Soc. in confil. 76. num. 47. lib. 1. Alc. in resp. 199.
num. 35. Ber. in confil. 65. num. 81. lib. 1. & in confil. 152.
num. 13. lib. 2. Crauet. in confil. 293. col. 7. vers. 5. conside-
ro. & Roland. in confil. 2. num. 6. lib. 1. Et horum opinio-
nem sum & ego secutus in confil. 1. nu. 34. in confil. 2. nu.
125. lib. 1. & in confil. 191. num. 31. lib. 2.

47 Conciliari forte sic possunt hæc opiniones, ut illa pri-
ma procedat, quando nulla extat conjectura, & præsum-
ptio contraria. Nam tunc reseruatio fidelitatis t ho-
magij arguit esse feudum. Illa vero secunda opinio lo-
cum habet, quando alia extat præsumptio, & conjectura
in contrarium, ita respondit, & declarauit Dec. in cō-
fil. 413. num. 7. vers. non obstant allegata, quem secutus
est Roland. in confil. 85. num. 55. & num. 59. lib. 4.

Sexta præsumptio, & conjectura, quod res feudalis præ-
sumatur, ex eo sumitur, quod ipius rei possessor, præ-
stitaliquid seruitum in signum subiectio, & feudi.
ita tradunt Ifernij in commentarijs ad Constitutiones
Regni Neapol. sub Rubr. de offic. iustitiae, & ibidem
Affl. quos secutus est Antonius Gabr. lib. 3. conclusio-
num, in titul. de feudis, conclus. 3. in fi. vbi idem esse ait
quando fuit præstum seruitum personale, ex sententia
Gramm. in decil. 68. num. 1. rectius allegasset in dec. 77.
num. 1. quo loci dixit, præsumi feudum, si possessor te-
netur deferre domino quotannis accipitres, vel quid si
mile. Ita, & Natta in confil. 460. num. 5. & Mascard. in con-
clus. 79. num. 28. & in conclus. 209. num. 16. & 17.

His accedit Affl. in c. 1. num. 79. ex quibus caus. feud
amitta. qui affirmat, se ita obtinuisse. & idem in decisio
ne 129. num. 3.

Caterum Iul. Clar. in §. feudum, q. 19. testatur com-
monem esse opinionem, quod requiratur cursus, & præ-
statio triginta annorum. Et præterea seruitum esse de-
bet personale, alia non est propriè feudum. Ita Alexan.
in confil. 136. num. 3. & 4. lib. 1. & Affl. in d. decil. 129.
num. 3.

Septima præsumptio, & conjectura est, quando res il-
la no reperitur registrata in catastro t Civitatis, in quo
alia bona libera, & allodialia descripta reperiuntur. Nā
tunc bona quæ non apparent registrata, non præsumū-
tur libera. Ita Rol. in confil. 82. n. 40. lib. 2. Natta in confil.
460. lib. 2. quos secutus sum in confil. 191. nu. 82. lib. 2. Ita
contra allodialia præsumuntur, quando teperiuntur
registera tanquam allodialia, sicuti respondi in confil.
395. nu. 1. 3. lib. 4. & ibid. nu. 33. declarauit. Et de eadem
facti species interrogatis, vna mecum respondit Surd. in
confil. 15. num. 10. & num. 35. lib. 2.

52 Octava præsumptio est, quando res ista reperitur t re-
gistrata in catastro, & registro aliorum bonorum feuda-<

6. & Int. Clar. in S. feudum, q. 19. in f. Surd. in conf. 151.
num. 17. lib. 2. & conf. 460. nu. 6. Hos secutus sum in conf. 39. num. 11. lib. 4. & de eadē facili specie interrogatus idem respondit Sutd. in conf. 151. num. 26. lib. 2. & accedit Paris Putens in tract. de reintegr. feudi. cap. 10. nu. 12. & 3. Crau. in conf. 434. num. 8. & in responso pro Genero, num. 446. Aluarus de iure emphyt. q. vlt. num. 11. qui latè declarat. & Decian. in conf. 33. n. 50. lib. 1. & in conf. 119. nu. 2. lib. 3. Ant. Gabr. in tit. de feud. conclu. 3. num. 5. & Mascal. de probat. conclus. 79. num. 17. Ea est ratio, quia res tñ diuerso iure censer non debet, i.e. qui ædes. f. de vñscap. Et quia sicut caput est feudale, sic, & membra, que caput ipsum sequuntur, cap. 1. de cōfiscat. eccles. vel altari.

Decima præsumptio, & conjectura est, quando antecessores huius, qui contendit remesse, vel non esse feudalem, eam posse derunt tanquam feudalem. Nam tunc 56 præsumitur eodem iure tñ peruenisse ad hæreditatem illorum antiquorum. ita Bal. in l. is cuius, nu. 4. ff. de vñscap. Barbat. in conf. 18. col. 16. vers. & si quispiam, lib. 2. & Alc. in tract. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 3. num. 3. versic. fallit quarto. idem respondit Brun. in conf. 127. col. 26. vers. quod si decimam quintam. & tradit. Mascal. in conclus. 79. num. 19.

Vndecima est præsumptio, & conjectura, quando in genere cōstat, quod alius haberet bona feudalia tñ 57 lis, & tñ requiritus ab ipso domino, vt ostendat bona, pro quibus præstat homagium, atque ita, quae sunt feudalia, & iste possessor non ostendit. Nā hoc casu bona omnia ab hoc possessa, præsumuntur feudalia. ita scribunt Spec. in tit. de locat. S. nunc aliqua, vers. 62. Iacob. Bellus. Bal. & Praph. in c. vasallus, il. 1. si de feud. fuerit controuers. inter dominum, & agnat. Bald. in c. 1. de vasall. 10. qui contra const. Lothar. & in c. 1. S. insuper, nu. 3. de prohib. feud. alien. per Fede. Albe. in l. si certis annis. C. de pæt. Ias. in l. 2. nu. 173. C. de iure emphyt. Ruin. in conf. 50. nu. 14. lib. 1. Affl. in c. 1. n. 12. de controuers. inter masculum, & femin. Alc. in tract. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 3. vers. fallit tertio. idem in respons. 168. nu. 12. & in respons. 191. in f. Cur. iun. in conf. 140. nu. 10. & in conf. 158. num. 3. & in tract. feudorum, in 2. parte prima part. q. 6. Bello. in conf. 10. num. 10. & Nat. in conf. 3. num. 7. Mascal. in conclus. 79. num. 13. & Aluar. de iure emphyt. q. vlt. num. 4. & 5.

Quibus constat hanc esse receptam sententiam, et si ab ea dissentiant Bald. in addit. ad Spec. in loco supra citato, & Modern. Paris. in Confuet. Paris. tit. 1. S. 5. nu. 4. in f. qui scribunt, prædia, & bona hæc solum pignorari, & tunc si vasallus negat, & conuincatur de mendacio, cādit a fendo. Si vero fatur, cogitur recognoscere, ut tradunt Bald. & Praph. in d. c. vasallus, il. 1. si de feud. fuerit controuers.

Duodecima præsumptio, & conjectura, qua demonstratur res, & prædia esse feudalia, est, quæ sumitur à qualitate tñ persona concedentis, vt in ecclesiâ Praelato, qui dum prædia, & res concedit, in dubio præsumitur concedere in feudum. ita Bald. in c. audientiam, de præscriptio. Ias. in l. si prius, num. 42. ff. de oper. noui nunc. Ruin. in conf. 22. colum. 4. lib. 1. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 3. in fin. Ant. Gabr. in lib. 3. conclus. tit. de feud. conclus. 3. num. 4.

60 Ea ratione vñ sunt, quod natura rerum tñ ecclesiæ est, vt non possint alienari, sed facilius inféudentur, cap. 1. qui feudum dare possunt. Quare potius præsumitur inféudatio, quam libera concessio. Quæ sanè ratio cessat in laico, præfertim in Principe, cui magis conuenit dona tñ re, quam in tñ feudum concedere, sicuti auctoritate Oldradi, Alber. Ias. Decij, & aliorum quamplurium, respondi in conf. 191. num. 2. lib. 2.

Decimatomerum præsumptio, & conjectura est, quando 62 appetit maiorem partem bonorum tñ esse feudale. Nam tunc præsumitur residuum esse feudale. ita scribunt Bellus. Isern, & Aluarot. in c. 1. de controuers. inter masc. & fem. & ibid. Affl. nu. 6. vers. secunda nisi omnes, num. 12. & nu. 26. Ruin. in conf. 108. num. 23. lib. 2. Ias. in conf. 235. num. 5. lib. 2. Curt. iun. conf. 41. num. 2. & confil. 149. num. 10. & in conf. 58. num. 2. Zas. in conf. 11. nu.

12. lib. 1. Caphal. in conf. 172. nu. 12. Natt. in conf. 446. num. 8. lib. 2. & conf. 460. nu. 6. Hos secutus sum in conf. 39. num. 11. lib. 4. & de eadē facili specie interrogatus idem respondit Sutd. in conf. 151. num. 26. lib. 2. & accedit Paris Putens in tract. de reintegr. feudi. cap. 10. nu. 12. & 3. Crau. in conf. 434. num. 8. & in responso pro Genero, num. 446. Aluarus de iure emphyt. q. vlt. num. 11. qui latè declarat. & Decian. in conf. 33. n. 50. lib. 1. & in conf. 119. nu. 2. lib. 3. Ant. Gabr. in tit. de feud. conclu. 3. num. 5. & Mascal. de probat. conclus. 79. num. 17. Ea est ratio, quia res tñ diuerso iure censer non debet, i.e. qui ædes. f. de vñscap. Et quia sicut caput est feudale, sic, & membra, que caput ipsum sequuntur, cap. 1. de cōfiscat. eccles. vel altari.

Verum hæ rationes conueniunt, quando bona seu 64 prædia sunt sub uno tñ corpore comprehensa: non autem si diuersa, vt mox dicemus.

Contraria itaque sententiam probatunt Bald. in d. c. 1. S. cum autem, de contouers. inter masculum, & feminam. & ibidem Laudens. & Praphos. col. vlt. & Brunus in conf. 127. col. 3. vers. quod si statim. Natta in conf. 446. nu. 9. Aluarus in d. q. vlt. nu. 11. ij. scripserunt, præsumptionem hanc sumi quidem posse, quando est vñ quid integræ, sicuti si vñs est fundus, et si amplius latuusque. Nam tunc si maior eius pars est feudalis, idem de residuo est præsumendum, ne eadem res (vt supra dictum fuit) in dubio diuerso iure censeretur. Diuersum autem est, quando prædia sunt separata, non enim tunc sequitur, major pars est feudalis, ergo, & residuum, sicuti dicimus, quod ex possessione vñius rei, non dicitur quis aliam possidere, l. 3. S. incertam. f. de acqu. poss. Et probabilior mihi videtur postrema hæ sententia, & declarat Surdus in d. conf. 151. num. 46. lib. 2. Et idem conf. 127. num. 28. & conf. 135. num. 24. lib. 1. & accedit Paris Putens in tract. de reintegr. feudi. cap. 10. num. 13.

Decimaquarta præsumptio, & conjectura ad demonstrandum rem esse feudale, sumi solet a coi voce, & facta, tñ qui sumus in antiquis. ita Alex. in conf. 15. num. 9. lib. 5. Barbat. in conf. 18. nu. 37. & num. 41. lib. 2. & alios plures commemorauit in conf. 191. nu. 73. lib. 2. & in conf. 390. nu. 28. Et illis accedunt Soc. sen. in conf. 166. col. 5. lib. 2. Dec. in conf. 296. Gozad. in col. 50. num. 24. Cravet. in tractatu de antiqu. tempor. in vlt. part. nu. 9. Ant. Gabriel. in lib. 3. conclus. tit. de feudi, conclus. 3. num. 2. Natta in conf. 460. nu. 7. & Mascal. in conclus. 49. nu. 15. & in conclus. 209. num. 7. Bossius de quo infra. Et 66 haec fama debet esse tñ centum annorum, sicuti respondit Curt. sen. in conf. 83. Deus prius, col. 2. quo in loco, col. penult. script. plura requiri ad probandam hanc famam. Et copiosius scripti in d. conf. 191. num. 66. & in d. conf. 395. num. 36. vbi declarauit.

Decimaquinta præsumptio, & conjectura est, quando 67 do Princeps concessit tñ viile dominum, referuato sibi directo. Nam tunc præsumitur feudum. ita respondit Oldr. in d. conf. 159. num. 9. quem secutus est Affl. in d. c. 1. num. 73. ex quibus caus. feud. amitt.

Verum dubito, quia necessario non concludit, cum esse possit emphytensis, vel censos.

Decimasexta præsumptio est, quando testes attestantur tñ rem esse feudale, reddendo rationem scientia. Alex. in confil. 136. col. 4. lib. 1. Affl. in d. c. 1. num. 74. ex quibus caus. feudum amitt. Bof. in tract. causarufi criminalium, in tit. de principe, num. 253.

Decimaseptima præsumptio, & conjectura, quod res 69 tñ sit feudalis, sumitur ex eo, quod iam prius feudalis exstitit. ita Affl. in c. 1. num. 79. versic. item præsumitur feudum, ex quib. caus. feud. amitt. Ea ratione primò ad ducit, quod præcedentia tñ declarant sequentia, l. semper, de reg. iur. vel, & secunda esse potest ratio, quia (inquit Affl.)

71 f. a. res desiderat reverti ad præsumitam suam naturam, argumen. l. si vñus. S. pactus. vbi l. s. numer. 6. f. de pæt. Crediderim tertiam asserti posse rationem, quia si præsumitur feudalis, sic & tunc talis præsumitur, cum mutatione non præsumatur, l. qui testamentum. f. de probat. & dicemus infra lib. 6. in præsumpt. 25.

Decima octava præsumptio est, que sumitur à consue 72 tudine tñ & more regionis, vbi res aliquæ cōcēdi soleant in feudi. ita Brunus in conf. 127. col. 8. vers. q. si quintā.

Decima nona præsumptio est, que colligitur à subsecuta obseruantia, cum scilicet res ipsa concessa habita tñ & tenta fuit pro feudali. Ita post alios respondit. Brun. in d. conf. 127. col. 7. vers. q. si quartam assumamus, & col. 13. versic. quod si decimam.

Vigesima præsumptio, & conjectura est, que sumitur 74 ex tñ instrumētis antiquis, etiam inter alios gestis, in quibus affirmatur, rem esse feudalem. ita respondit Brunus in conf. 127. col. 24. vers. quod si duodecimam. post Barbat. in conf. 18. col. 23. lib. 2.

Vigesima prima præsumptio est, quando alias fuit in 75 dicitur tñ est feudum, modo in eo iudicio citati fuerint agnati, de quorum interesse agitur. ita respondit Brunus in d. conf. 127. col. 25. vers. quod si decimam tertiam. ex sententiā Aretini in conf. 15. col. 3.

76 Vigesima secunda præsumptio est, que colligitur tñ ex aliis reseruationibus factis in ipsa concessione, vt 77 si concessum est castellu, referuato tñ homagio, sicuti scripti in conf. 378. nu. 69. vbi huius opinionis alios multos commeniorauit. Ita quoque quando Princeps ipse

78 concedens reservavit tñ resortum, quod est genus quod dam seruitutis, sicuties Iodoco, Guidone Papa, & Moderno Parisiensi scripti in dicto conf. 378. num. 68. & illis nunc accedunt Pyrrus Englebert. in Commentarijs ad Consuetudines Aurelian. titul. 6. art. 4. & Rebuff. in Commentar. ad Constit. Galliarum, tom. 1. in tractatu de euocatione, num. 71.

Fendi, vel emphyreusis investitura prima obseruari quando debeat, non autem secunda & posterior?

S V M M A R I V M .

1 Feudi natura ex investitura verbis agnoscitur.

2 Investitura secunda quando differt à prima secunda attendi debet, si constat de voluntate investiti. & n. 9. & 10.

3 Potestas, & voluntas in actibus requiritur.

4 Investitura prima cum differt à secunda, nec constat clavis de voluntate investiti, & investiti, attenditur prima, & numero 10.

5 Voluntatis mutatio non præsumitur.

7 Feudum rectum est ex pacto & prouidentia.

8 Investitura secunda contraria prima per errorem suscepta præsumitur.

11 Investitura verba dubia interpretantur à domino investiente.

P R A E S V M P T . X C I I .

1 CVM de feudi natura disputatio exoritur, ante omnia ad verba tñ investitura configimus. c. 1. de duo fratr. a capit. inuest. & scribunt post alios Curt. sen. in conf. 50. Memoriæ recolenda. col. 23. versic. tenor. n. inuest. Socin. sen. in conf. 251. col. 3. lib. 2. Dec. confil. 193. num. 1. & conf. 263. col. 2. versic. & quod semper, & confil. 468. num. 9. & Neuiz. confil. 1. num. 6. & Tiraq. in l. si vñquam in verbis libertis. num. 8. C. de reuoc. don. Verum cum aliquando à prima investitura variet secunda ac tertia, ac deinceps alia, dubitari solet, quæ spectari, & obseruari debeant, & quidem distinguendi sunt aliquot casus.

BIBLIOTeca UNIVERSITARIA
"ALFONSO REYES"

Primus quorum est, quando feudum, pro quo concessa fuit prima investitura est feudum sua natura alienabile, sicuti est concessum pro te hæred. & successori bus quibuscunque, vel pro se, & quibus dederit, atque ita feudum est hæreditarium, & alienabile, & secunda investitura differt à prima, & ex verbis secunda investitura

2 constat de voluntate investiti, & investientis, quod scilicet recedere voluerint à prima, atque ita præbere nouam naturam ipsi feudo. Hoc sane casu obseruari, & attendi debet secunda investitura. Ita Bal. in cap. 1. S. si vñ. num. 1. 2. & 4. de feud. guard. & alios quamplures referit Rosental. in tract. de feud. ca. 2. concl. 73. nu. 2. & c. 6. concl. 69. nu. 16. & 20. apud me nulla est dubitatio, ac sentiūt à sensu contrario doct. quos in casu subsequenti referam, & quidem ea similis videtur esse ratio, quia in mutatione, & alteratio natura feudi iam concessa, sicuti, & in aliis & cibis, & tñ dispositionibus duo requiruntur, potestas scilicet, & voluntas, iuxta gl. in l. s. filia. C. de don. art. nup. & in Lomne verbum. C. o. com. de leg. & fideic. & scribunt Post alios Dec. in l. 3. n. 14. de test. mil. Paris. conf. 101. num. 61. lib. 1. & Soc. iun. conf. 95. num. 4. lib. 3. Nostro in casu de potestate constat, cum hic præsupponatur investitum posse alienare, & disponere de feudo pro sui libo. De voluntate etiam appearat ex ipsius secunda investitura verbis. Et accedit quod successor volens succedere in hoc feudo, si vult succedere ex prima investitura, debet esse hæres antecessoris, ut est notissimum. Porro hæres non potest improbar featum lui antecessoris. l. cum à matre. C. de rei vend. & fuses scripti in conf. 89. libr. 1. Non ergo poterit hæres iste dicere suum antecessorem non potuisse mutare, & nouam naturam dare feudo per secundam investitum.

Secundus est casus, quando feudum, pro quo concessa est secunda investitura, est feudum, vt diximus supra, hæreditarium, & alienabile, & secunda investitura differt à prima, tñ sed non constat clarè de voluntate investiti, & investienti, quod recedere voluerint à prima investitura, & date nouam naturam feudo, atque ita sumus in dubio. Hoc sane casu obseruanda, & attendenda est prima investitura. Ita intelligi posunt Affl. in decis. 195. n. 5. Curt. iun. conf. 108. nu. 17. qui aliqui male loquerentur. Et Curt. secutus sic manifeste respondit Purpu. conf. 402. n. 65. lib. 2. & de eadem facti specie interrogatus cum Purpu. idem consuluit Paris. in confil. 22. n. 8. & 8. & confil. 23. nu. 93. & 145. lib. 1. & Rosental. in d. c. 6. num. 14. quialios refert. Ea est ratio huius causi, quia non præsumitur mutatio tñ voluntatis. l. si patet de prob. & copiosè scripti infra lib. 6. præsumpt. 34. & consequenter non præsumitur recessum à prima investitura.

Tertius est casus, quando feudum, pro quo concessa est secunda investitura, est feudum ex pacto, & prouidentia antiquum, atque ita est feudum, quod alienari non potest in præiudicium, & detrimentum filiorum, & descendenter, & non constat clarè de voluntate investiti, & investienti, quod recedere voluerint à prima in investitura. Hoc etiam casu sine controvēria respectu filiorum, & descendenter attendi, & obseruari debet.

Sic sane ita intelligi, & declarari potest Bald. in capit. 1. S. vñ. l. tñ. numer. 2. versic. modò quæro. de feud. guard. & castald.) cum dixit, vasallum obtinentem feudum rectum (feudum tñ rectum est feudum ex pacto, & prouidentia. vt scribunt post alios Thom. Marin. in tracta. de feudi, titul. de feudo ex pacto, & prouid. num. 55. & titul. de feudo simplici, & recto. nu. 7.) si illud recognoscit in feudum guardie, vel castaldia (dicitur hoc esse feudum concessum alicui, vt custodiatur, & gubernetur